

Bőripari Szakmai Nap a MOME (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem) új Campusán, a MOME Bázison

A Magyar Könnyűipari Szövetség és a Moholy - Nagy Művészeti Egyetem (MOME) szervezésében került sor 2022. március 24-én a Bőripari Szakmai Napra, amelyre meghívást kaptak a hazai bőr- és bőrfeldolgozó ipar vállalkozásainak képviselői, fejlesztési-, és oktatási szakemberei.

A rendezvény célja az volt, hogy:

- jó példákat mutasson be a foglalkoztatás elősegítése érdekében a korszerű elméleti és gyakorlati képzési lehetőségek ismertetésével,
- feltárjon szakmai együttműködési lehetőségeket a hazai bőr- és bőrfeldolgozó-ipari szakember-utánpótláshoz, és fejlessze a korszerű elméleti és gyakorlati képzést,
- elősegítse a MOME textil-és bőrkiegészítő szakon tanulók-, végzetek elhelyezkedési és a szakirányú vállalkozások kapcsolatépítési, lehetőségeit,
- valamint erősítse a szociális párbeszédet a hazai bőripari és cipőgyártó cégekkel.

A rendezvényt a MOME TechPark, a Magyar Könnyűipari Szövetség és az Anyagkönyvtár közösen rendezték meg, bepillantást engedve a hazai könnyűipari cégek működésébe. A Szakmai Napot az egyetem részéről **Gróber Tibor** oktató kezdeményezésére a MOME, a Tervezőintézet, a Textiltervező osztály, az Anyagtár és a Bőrműhely képviselte.

A rendezvényt várakozáson felüli nagy érdeklődés övezte, 65 magyar cég, több mint 70 fő munkatársa jelent meg az eseményen.

A résztvevőket a házigazda a *MOME TECH Park értékesítési menedzsere, Sipos Tamás* DLA habil., a MOME rektora, a *MOME Design Intézetének megbízott vezetője, Nagy Adrienn* köszöntötte.

A MOME képviselői után **Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia**, a *Magyar Könnyűipari Szövetség elnöke* folytatta a köszöntést, majd ismertette a rendezvény célját, és bemutatta a munkaadói érdekképviseleti szervezetként működő Szövetség munkáját, amelyben nagy hangsúlyt kap az ágazati szociális párbeszéd, a foglalkoztatás és az oktatás.

A munkavállalói oldalt a **(BDSZ) Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke Rabi Ferenc** képviselte, aki a foglalkoztatás biztonságát erősítő kollektív szerződések szükségességét emelte ki.

A köszöntőket **Dr. Borbély Szilvia**, projektmenedzser, MKSZ előadása követte az **ERICA (European Repository of the Industry's Collective Agreements - Európai Kollektív Szerződések Adattára) projektről**.

Az ERICA projekt célja a globális bőripar nemzeti kollektív szerződéseinek online adatbázisának létrehozása volt. 2021 februárja és 2022 áprilisa között a bőripar EU-s szintű szociális partnerei, a COTANCE és az industriAll-Europe, valamint 7 országos szintű bőripari szakmai szövetség létrehozott egy online adattárat az ágazat kollektív szerződéseiből.

Az uniós támogatással megvalósuló ERICA projekt nemzeti eseményeként került meghirdetésre azzal a céllal, hogy jó példákat mutasson be a foglalkoztatás elősegítése érdekében, feltárjon szakmai együttműködési lehetőségeket a hazai bőripari szakember-utánpótláshoz, fejlessze a gyakorlati képzést, valamint erősítse a szociális párbeszédet. Az online módon elérhető adattárban megtalálhatóak a spanyol, portugál, francia, olasz, magyar, angol és német bőripari kollektív szerződések főbb elemei.

Az európai bőripar e kezdeményezéssel ismét vezető szerepet vállal szociális kérdésekben, és olyan eszközöket kínál, amelyek mind a munkáltatókat, mind a munkavállalókat szolgálják a jövő munkaügyi kapcsolatainak kialakításában.

(A több mint 30 000 szócikket és 26 kereshető témát tartalmazó adatbázis (kiadvány) a résztvevő országok anyanyelvén: angol, francia, német, magyar, olasz portugál, spanyol és svéd nyelven elérhető a következő linken: <https://www.euroleather.com/news/projects/erica>).

Ez az egyedülálló eszköz lehetővé teszi a bőripari ágazatban működő szociális partnerek számára, hogy összehasonlítsák a legfontosabb témákat, amelyek relevánsak a saját kollektív tárgyalásaik támogatása és a legjobb gyakorlatok terjesztése szempontjából.

Ezek a témák:

- Munkahelyi egészségvédelem és biztonság,
- Szociális párbeszéd,
- Oktatás és képzés,
- Kollektív alku és Kollektív szerződések,
- Megállapodás a szaktudásért,
- Magatartási kódex,
- Átláthatóság és hitelesség.

Az előadó bemutatta az adatbázisban kereshető alábbi hasznos szócikkeket is:

- Rugalmasság (határozott idejű munkavégzés)
- A munkaerő-kölcsönzés szabályozása
- Elbocsátás/felmondás
- Képzés
- Próbaidő
- Túlóra
- Otthoni munkavégzés/Távmunka
- Munkanapok száma/éves fizetett szabadság
- Szülési szabadság
- Béralku keretfeltételei
- Egészségbiztosítás
- Nyugdíjkorhatár
- Munkaköri besorolások
- Munkahelyi egészség és biztonság
- Dolgozók viselkedési kódexe
- Dolgozói jogok és felelősségek
- Diszkrimináció, munkahelyi zaklatás és erőszak
- Nők és férfiak esélyegyenlősége
- Alvállalkozókkal kapcsolatos szabályok
- Munkaidő/rugalmas munkaidő.

Az előadó külön figyelmet szentelt a képzéssel kapcsolatos szócikkeknek. Hangsúlyozta, hogy a jó kollektív szerződés mindkét félnek hasznos – a munkavállalók érdekeit védi és a munkáltató számára kiszámíthatóságot jelent. A projekt partnerországait tekintve a bőriparban hagyományosan erős és

többnyire eredményes a munkaadók és a munkavállalók képviselői közötti párbeszéd, és jók a munkakapcsolatok. Tartalomban gazdag kollektív szerződések jöttek létre. Bár a hazai bőriparban nincs ágazati kollektív szerződés, egy tucat egy-, illetve többmunkáltatós kollektív szerződés van hatályban. A hazai Mt. Részletekbe- menően szabályozza a munkaviszonyt, emiatt sajnos egyelőre nem várható, hogy elterjedtebb legyen a fentiekben ismertetett szerződéses védelem és kiszámíthatóság. Az előadó a kollektív szerződésben rögzített olyan példákat is bemutatott, amelyek hazai szempontból is hasznosak lehetnek:

- Képzés továbbképzés a képzési program évente legfeljebb 40 órában vagy 5 napban. Egyes esetekben a munkavállalók egyéni képzési programmal is rendelkeznek: például: duális képzés, tanulószerveződés, (évente a munkavállalóknak legalább 10%-ának kötelezően részt kell vennie a képzésekben).
- Családra vonatkozó kiegészítő egészségbiztosítás alkalmazása.
- Viselkedési kódex bevezetése.
- Távmunka lehetőségek keresése.

Ezek után Dr. Borbély Szilvia rámutatott arra, hogy az európai bőriparban alacsony a fluktuáció, sikeres a munkaerő megtartása, mert a munkaerő mintegy fele több mint 10 éve dolgozik ugyanannál a vállalatnál, egynegyedük pedig 10-20 éve, további egynegyedük pedig 20-30 éve. Bár hagyományosan túlnyomórészt a férfi munkaerő jellemző a bőrgyárakban, az iparág modernizációja és diverzifikációja következtében azonban mára nőtt a nők létszáma és aránya. Az ERICA adatbázisban szereplő országokban létezik nemek közötti egyenlőséget elősegítő/diszkrimináció ellenes program. Az utóbbi években komoly erőfeszítéseket tett a COTANCE és az IndustriAll-Europe, amelyek eredményeként sikerült fiatalokat bevonni a bőriparba. "A bőr az én munkám!" (Leather is my Job!) programban a bőripari alkalmazottak vallomásait gyűjtötték össze, hogy az új generáció inspirációt nyerjen. A képzést szolgálja a 2021-ben létrejött „A textil-, ruházat-, bőr-és lábbeli-ágazati megállapodás a szaktudásért” (TCLF Pact for Skills) elnevezésű kezdeményezés is. A bőriparban is nagy hangsúlyt kap a munkahelyi egészségvédelem és biztonság folyamatos javítása, ezért került sor az Online Interaktív Kockázatértékelési Eszköz (OiRA) 2018-as felülvizsgálatára. Szintén ezt a célt szolgálta az MKSZ: „A munkahelyi egészség és biztonság erősítése a textil-, ruházati termékek-, bőr-, bőrtermékek és lábbelik gyártása ágazatban” című projektje (GINOP-5.3.4-16-2016-00010). A projekt szakértői komoly és hiánypótló ágazati munkavédelmi oktatási anyagot dolgoztak ki, és az OiRA adaptálására is vállalkoztak. Az ágazati munkavédelmi oktató anyag elérhető a: <http://www.safeinwork.hu/>.

A második előadást Dr. Schméll Ferenc (ügyvezető, TechnOrg Kft.) tartotta, melynek keretében az UNIDO részére általa kifejlesztett, E-learning oktatási anyagot és tervező software-t mutatott be. A innovatív szoftver a lábbeli gyártmánytervezéséhez, digitális oktatáshoz, továbbképzéséhez alkalmazható.

Az „UNIDO tervező szoftver” 20 modulból, ugyanennyi tesztből és a végső vizsgáztató tesztből áll, így komplett eLearning tananyag. Az előadásban megismerhetővé vált a „Lábbeli gyártmánytervezés” két modulja (pl. az Oxford cipők tervezése) és élőben „tesztelhető” volt az elsajátított tudás is. A szoftver elérhető a következő linken: www.leatherpanel.org www.technorg.hu.

Az előadó bemutatta az eLearning bevezetéseként a Lábbelik gyártmánytervezésének oktatásának fejlődési folyamatát:

- Műszaki (technológiai) fejlődés: Kézimunka - Gépesítés - Automatizálás.
- Tanulás: kezűgyesség (szak)tudás, új tudás (ismeretek, viselkedési módok, készségek, értékek és/vagy preferenciák) megszerzése, a meglévő tudás módosítása, a különböző ismeretek szintetizálása. A tanulás inkább egy befogadási folyamat, semmint csupán a tényszerű és eljárási ismeretek összegyűjtése.
- Hagyományos oktatás lehet: tantermi, munkahelyi, egyéni, konzultáció, értekezlet konferencia. Hátrányai: passzív, megbízhatatlan tanulói figyelem, az ütemet a leglassúbbak diktálják, földrajzi és időhöz kötöttség, alacsony fokú az interakció, költséges és időigényes.

Majd ismertette az eLearning tanulás előnyeit, feltételeit és a Lábbeli gyártmánytervező rendszer felépítését:

- Az eLearning, vagy e-tanulás: online tanulás, távtanulás, számítógéppel támogatott tanulás, vagy multimédia alapú tanulás, amely korszerű oktatást támogató eszközöket alkalmaz, és interaktív.
- Az eLearning számítógépes hálózaton elérhető képzési forma, amely a tanítási-tanulási folyamatot, hatékony, optimális ismeretátadási és tanulási módszerek birtokában megszerveve a tananyagot és a tanulói forrásokat, a tanár (tutor), tanuló kommunikációt és az interaktív számítógépes oktatászoftvert egységes keretrendszerbe foglalva hozzáférhetővé teszi a tanuló számára. Számítástechnikával (elektronikusan) támogatott tanulás/tanítás, az információs és kommunikációs rendszerek közvetítő eszközként (médiaként) szolgálják a tanulási folyamatot.
- Az eLearning sajátosságai, feltételei: PC/Notebook/Tablet/Mobil telefon, Internet vagy Intranet kapcsolat. Tanulás: egyéni/magán, személyre szabott, távolsági bárhol, bármikor alkalmazható.
- Az eLearning-s Lábbeli gyártmánytervező rendszer felépítése:
 - Cipőipari szakmai ismeretek: Anyagismeret, anyagfélésegek (forrás, szerkezet, azonosítás), tulajdonságok és vizsgálatuk, minőségi követelmények.
 - Gyártmánytervezés (manuális és CAD): esztétika és divat, lábanatómia, fiziológia, antropometria, kaptafaismeret. Felsőrészek, bélések, alkatrészek szerkesztése.
 - Gyártás-előkészítés: sorozatkifejtés, anyagszükséglet számítás.
 - Technológia és gépismeret: szabás, alkatrészek előkészítése/előgyártása, felsőrész-gyártás, alsórész-összeszerelés, kézműves cipőkészítés,
 - Gyártásszervezés: munkaműveletek, normák, bérezési rendszerek, folyamatszervezés, termelés-programozás és irányítás, minőségbiztosítás, logisztika (készletezés, szállítás), marketing.
 - eLearning felhasználói felület: hangerősség, állapotjelző, kurzus/modul/lecke címe, szolgáltató menü, lejátszás/szünet, vezérlő gombok, ismétlés/újrajátszás, kiegészítő információ, szintér (tartalom).
 - eLearning számítógépes lábbeli gyártmánytervezés: használati útmutató. Bevezetés, bevezetés a gyártmánytervezésbe, esztétika és divat, lábanatómia, lábméretek, kaptafaismeret, kaptafakópia. Lábbeli típusok: női körömcipő, női szandál, férfi szandál, Derby modellek, Oxford/felülfejes cipő, papucscipő, férfi kényelmi cipő, sportcipő, női csizma, mokaszin. Cipő alkatrészek, sorozatkifejtés, anyagszükséglet számítás, számítógépes tervezés (CAD).

Végül egy bemutatta egy konkrét „Felülfejes cipő szerkesztése” példa néhány elemén keresztül bemutatta az eLearning-s tanulás folyamatát:

- eLearning-s „Lábbeli gyártmánytervezés” („Footwear pattern engineering”) eLearning tanfolyam egyik moduljának („Felülfejes cipő szerkesztése” = „Oxford shoe”) néhány eleme volt látható. A teljes modul összesen 59 nagymértékben animált, hallható szöveggel is kiegészített diaképből áll. A Bőripari szakmai napon megtartott előadás során ennek és a 20-ik „CAD-CAM” modulnak, valamint az ezekhez illeszkedő tesztek (számon-kérő: elsajátított tudás ellenőrzése /vizsgáztató modulok összefoglaló/végső vizsga) bemutatása történt meg.
- A gyártmánytervezés – eLearning alkalmazási lehetőségei:
 - Iskolarendszerű képzésben, Szakközépiskola/Szakképző iskola: fakultatív tantárgy: Lábbeli gyártmánytervezés,
 - Szakgimnáziumi/Technikumi képzésben.
 - Távoktatási tantárgy: teljes kurzus vagy részek.
 - Iskolai: gyártmánytervezés tárgy kiegészítője/segédlete.
 - Iparművészet: Master fokozatú/végzős hallgatók speciális tárgya.
 - Gyakorlati/üzemi munka: Ismeret felújítás, Másirányú végzettséggel bírók kiegészítő képzése, Felnőtt [tovább]képzés,
 - eLearning élethosszig tartó tanulás, Life-Long Learning: Mindenféle, az egyéni életen végig húzódnó tanulási aktivitás, melynek célja a tudás, a készségek és a kompetenciák folyamatos bővítése és fejlesztése, különös tekintettel a foglalkoztatottság fenntartására.

A következő előadásban egy korszerű interaktív oktató szoftvert mutatott be a digitális oktatáshoz **Ecker Gabriella**, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület főtitkára. A „Skillnaut” innovatív online oktatási rendszere egyedi megoldásaival gyors és hatékony reagálást biztosít felhasználóinak az üzleti és a jogi környezet változásaira. Tökéletesen alkalmas akár a lábbeli gyártás műveleteinek

bemutatására, illetve gépkezelők, cipőipari szakmunkások képzésére is. A képzési anyag, tetszés szerint tartalmazhat: videókat, hanganyagokat, képeket és írott anyagokat, így az adott vállalat és a munkakör igényei szerint alakítható.

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület az **Interaktív oktató szoftvert** hatékonyan alkalmazza digitális oktatásaihoz.

Ezek után a főtitkár asszony (TMTE) bemutatta a szakmai szervezet tudásközpontjának fő tevékenységeit és az Aktuális felnőttképzéseik Platformját, melyek az alábbiak:

- Nemzetközi és hazai konferenciák,
- üzemlátogatásokkal egybekötött, a közvetlen szakmai tapasztalatcserét elősegítő fórumok,
- üzletember találkozók,
- külföldi tanulmányutak, kiállítások és szakvásári látogatói csoportok szervezése.
- Szakértői tevékenység végzése, Szaklap kiadás, Szakmai ismeretterjesztés. Szakképesítésre felkészítő szakmai képzések (TEXTILTISZTÍTÓ ÉS TEXTILSZÍNEZŐ szakképesítésre felkészítő szakmai képzés (320 óra). Szakmai továbbképzések (Munkavédelmi képviselők továbbképzése (8 órás) - ágazati tartalommal). Menedzser tréningek. Blended learning és online képzések. Felnőttképzések: Szerkesztő és számítógépes szeriázó, modellező tréning (60 óra). Szalagvezetők tréningje (40 órás). Textilipari ismeretek: Korszerű textilanyagok és technológiák – online képzés. Fogyasztóvédelmi ismeretek – blended learning képzés, online képzés. Egyéb szakmai képzések egyedi igényre szabva.
- Aktuális felnőttképzési Platform: TMTE Tudástér, Mobilra optimalizált felület, Tartalomszerkesztés (meglévő anyag, audio, interaktív lehetőségek), Tudásmérés (kvíz, vizsga), Standardizált tartalom, Teljesen rugalmas tananyag-kurzus-felhasználó kombinációk, Gamifikáció, ösztönzés.
- A TMTE egy előző évi GINOP pályázati projektjének egyik meghatározó eleme, hogy létrejött egy olyan online tudás- és képzési tér, melynek segítségével fejleszteni tudják a képzési palettájukat, e-learning képzéseiket. Platform: TMTE Tudástér hasznosítási lehetőségek, Vállalati képzési rendszer részeként Gépbetanítás: gépismeret, folyamatismeret, elvárások rögzítése révén nem egymást tanítják be a munkavállalók, hanem mindenki az „eredeti” tananyagot tudja elsajátítani. Mindenkinek kötelező betanítások, pl. munkavédelem, mindenkit érintő szabályozási változások, stb..
Egyedi tanfolyamok: Specifikus témák, mint pl. textilismeret – de ezt is célcsoportonként bontva. Például: Ruhabolti eladó, Méterárubolti eladó, Beszerzők (alapanyag, felsőruházat, hoteltextil, egészségügyi textil, lakástextil, stb.), Barkácsáruházi eladó (műszaki textil), Mosodák, tisztítók, Szállodaipar, Housekeeping, Általános témák, Fogyasztóvédelem (webáruház, gyártói mintabolt, stb.), Munkavédelmi képviselő képzés (szakmaspecifikus, 25 fő feletti cégeknél kötelező).

Az előadásokat követően: Vállalati kerek-asztal beszélgetés követte, melynek célja a MOME gyakorlati képzésének támogatása volt. Végül a MOME és a Bőrműhely mutatkozott be.

A MOME prezentációkat Nagy Adrien, a Design Intézet ügyvivője, Simándi-Kövér Annamária, a Textiltervezés BA szak vezetője, Fazekas Endre, az Anyagkönyvtár (Material Library) vezetője mutatta be.

A műhelylátogatást pedig Gröber Tibor, a Bőrműhely vezetője és szakoktatója tartotta. A tartalmas előadásokkal és aktív párbeszéddel zajló rendezvénynek igen pozitív visszhangja volt. Nagy sikert aratott a MOME Bőrműhelyének megtekintése is.

A rendezvényt műhelybejárás és ebéd zárta. A rendezvényre 65 magyar cég érkezett, ami azért is különösen pozitív, mert az ehhez hasonló rendezvények mellett, hogy új tapasztalatokat és frissítéseket adnak, nagyban segíthetik a frissen végzett hallgatók karrierjét.

A résztvevők külön megköszönték a személyes bemutatkozás lehetőségét, amely elősegítette a kapcsolatépítést és a vállalati kerek-asztalként meghirdetett kötetlen beszélgetést, a rendezvényt követő színvonalas büfébeid alatt és azt követően.

A résztvevők meghívást kaptak az ERICA projekt 2022. április 5-én online formában szervezett bemutatójára is.

A rendezvény színvonalát emelte azon kiadványokhoz való hozzáférés, amelyek hozzájárulhatnak a hazai könnyűipar, bőr- és bőrfeldolgozó ipar vállalkozásainak, fejlesztőinek-, és oktatási szakembereinek tájékoztatásához. Ezek a hasznos kiadványok az alábbiak:

- COTANCE 2018: Due Diligence for Healthy Workplaces in the Tanning Industry,
- COTANCE 2020: Társadalmi és Környezetvédelmi jelentés az Európai bőriparról (Európai bőripar),
- COTANCE 2022: ERICA (Leather: **E**uropean **R**epository of the **I**ndustry's **C**ollective **A**greements), Európai Bőripari Kollektív Szerződések Adattára,
- Molnár Ernő: A félperiféria ipara és a globális termelési hálózatok, „A bőrfeldolgozó-ipar átalakulása Magyarországon” (Debrecen, 2021),
- Magyar Könnyűipari Szövetség: Tájékoztató a lábbeli-gyártás egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatairól és a megelőzés lehetőségeiről,
- Magyar Könnyűipari Szövetség: OEKO-TEX, Tanúsítás a bőr és textil lábbelikekre,
- Magyar Könnyűipari Szövetség Kiadó, 2021: Irányváltás a ruhaiparban, A hazai könnyűipar helyzetértékelése és fenntarthatósági kihívásai,
- DivatMédia Szakkiadó és Tanácsadó Kft.: Divat és Marketing kiadvány.

Köszönet illeti a szervezők a MOME TechPark, az Anyagkönyvtár, a Magyar Könnyűipari Szövetség, és az előadók munkáját.

Budapest, 2022. 06. 14.